FONS VALENCIÀ
PER LA SOLIDARITAT

GENERALITAT VALENCIANA
Conselleria de Transparència, Responsabilitat Social, Participació i Cooperació

INSOSTENIBLE

CAMÍ CAP A LA SOSTENIBILITAT

EL MEU MÓN, EL MEU CONSUM I

EDUCACIÓ PRIMÀRIA

QUADERN DE L'ALUMNAT

EDICIÓ: **Fons Valencià per la Solidaritat.**

COFINANÇAMENT: **Conselleria de Transparència, Responsabilitat Social, Participació i Cooperació. Generalitat Valenciana.**

AUTORA: **Sara Mas Gil.**

COORDINACIÓ: **Esteve Ordiñana Bataller, Natalia Enguix Martínez i Natxo Peñarrocha Mateu. Fons Valencià per la Solidariat.**

MAQUETACIÓ I DISSENY: **SUC Estudio**

SUPERVISIÓ DE CONTINGUTS: **María Jesús Martínez Usarralde. Professora Titular de la Universitat de València i Carmen Lloret Català. Delegada de la Rectora de Cooperació al Desenvolupament de la Universitat de València. Totes dues Professores Investigadores de la Facultat de Filosofia i Ciències de l'Educació. Departament d'Educació Comparada i Història de l'Educació.**

SUPERVISIÓ D'IMATGES: **Marta Esplugues Cebrián. Doctora en Pedagogia i col·laboradora en els grups d'investigació Cavila-MRP Nova Escola Galega i GREDUC de la Universitat de València.**

REVISIÓ LLINGÜÍSTICA: **Amparo Hervás Cerveró.**

IMPRESSIÓ: **Imprenta Grau, S.L.**

DIPÒSIT LEGAL:

ISBN:

ÍNDEX

PRESENTACIÓ

· El Fons Valencià per la Solidaritat 4
· Quadern de l'alumnat "El meu món, el meu consum I" 5
· Campanya "IN/SOSTENIBLE. Un camí cap a la sostenibilitat" 5
· A qui es dirigeix 5
· Estructura del quadern de l'alumnat 6

FITXES DIDÀCTIQUES DE LES ACTIVITATS:

TEMA 1. QUÈ SÓN ELS OBJECTIUS DE DESENVOLUPAMENT SOSTENIBLE? 7
Activitat 1: Missió terrícola: aturem la tristesa de la terra 7
TEMA 2. ODS 12: GARANTIR MODALITATS DE PRODUCCIÓ I CONSUM SOSTENIBLES 12
Activitat 2: El camí terrícola del consum responsable 12
TEMA 3. ALIMENTACIÓ SOSTENIBLE 15
Activitat 3: Treball d'investigació: La nostra llista de la compra 15
TEMA 4. RESIDUS 26
Activitat 4: La meua escola i les 4R 26
TEMA 5. MODA SOSTENIBLE 37
Activitat 5: "El viatge de Vaquerín Sinfín" i la nostra proposta creativa 37
LES NOSTRES CONCLUSIONS 42

PRESENTACIÓ

1 EL FONS VALENCIÀ PER LA SOLIDARITAT

QUÈ ÉS EL FONS VALENCIÀ?

1.1 És l'associació dels ajuntaments i mancomunitats de la Comunitat Valenciana per a la cooperació internacional al desenvolupament.

Treballa en diferents parts del món des de fa més de 25 anys, directament amb els municipis i les seues poblacions, duent a terme diversos projectes relacionats amb l'Ajuda Oficial al Desenvolupament (AOD).

QUI FORMA PART DEL FONS VALENCIÀ I PER A QUÈ?

Actualment associa a més d'un centenar d'ajuntaments i mancomunitats de municipis, amb l'objectiu de traure major rendiment als esforços d'aquestes entitats locals en matèria de cooperació internacional al desenvolupament, educació per al desenvolupament i la ciutadania global, cooperació tècnica i atenció en emergències i acció humanitària.

El Fons Valencià per la Solidaritat pretén fer arribar als seus municipis membres informació sobre la realitat dels països empobrits, les causes d'aquesta situació, la complexitat de les relacions Nord-Sud, apropar els Objectius de Desenvolupament Sostenible (ODS), i al mateix temps donar a conèixer els projectes de cooperació que desenvolupa.

COM TREBALLA EL FONS VALENCIÀ?

Considera que és molt necessària la participació social de la ciutadania dels municipis socis del Fons Valencià i també la implicació directa d'aquestos, així es contribueix de manera més eficaç i eficient a les necessitats del països socis del Fons.

En aquest sentit, l'àrea d'educació per al desenvolupament i la ciutadania global, reforça tant l'impuls com la coordinació de la cooperació descentralitzada municipal valenciana mitjançant la implicació en totes les diferents activitats dels seus projectes.

ALGUNES OBSERVACIONS

Després de molts anys de treball, la unió entre els municipis, les entitats representatives de l'àmbit local, les tres diputacions de la Comunitat així com la Generalitat Valenciana, implica un major impacte dels projectes que es desenvolupen.

Així el Fons Valencià presenta als municipis valencians un marc educatiu d'actuació en què participen les entitats representatives de l'àmbit local de la Comunitat Valenciana i que vol ser una ferramenta per a la sensibilització i transformació social per un món més just, equitatiu, pacífic i sostenible.

QUADERN DE L'ALUMNAT "EL MEU MÓN, EL MEU CONSUM I"

1.2

CAMPANYA "IN/SOSTENIBLE. UN CAMÍ CAP A LA SOSTENIBILITAT"

1.2.1

El present quadern de l'alumnat: "El meu món, el meu consum I", va dirigit a Primària. Hi ha una segona part: "El meu món, el meu consum II", destinada a Secundària, encara que les activitats en tots dos poden adaptar-se als dos cicles educatius.

Aquest recurs didàctic s'emmarca dins de la campanya "IN/SOSTENIBLE. Un camí cap a la sostenibilitat", cofinançada per la Conselleria de Transparència, Responsabilitat Social, Participació i Cooperació de la Generalitat Valenciana.

Des del Fons volem donar a conèixer i sensibilitzar a la població valenciana sobre què són els Objectius de Desenvolupament Sostenible (ODS) i de la importància de la seua participació per a aconseguir-los.

L'objectiu general d'aquesta campanya s'identifica amb territorialitzar els Objectius de Desenvolupament Sostenible en els municipis socis del Fons Valencià per la Solidaritat acostant-los a la població a través de la sensibilització, la documentació i l'apoderament.

Pretenem aconseguir-ho a través del treball sobre un d'ells, l'ODS 12, garantir modalitats de producció i consum sostenibles. La nostra manera de consum actual és una amenaça per al nostre planeta ja que no estem tenint en compte els seus límits. El nostre excés pot provocar un col·lapse, que ja estan sofrint moltes persones a més del medi ambient.

El paper que juga l'educació, i considerem primordial començar en edats primerenques, és fonamental per a treballar el desenvolupament dels valors, les actituds, els comportaments i les capacitats d'una ciutadania crítica, inclusiva, participativa, responsable i conscient de la interdependència i la corresponsabilitat de les nostres accions. Sempre amb coherència amb l'Agenda 2030 de les Nacions Unides.

Aquest quadern forma part de les diferents activitats que s'han realitzat per a aconseguir que la població valenciana siga conscient de la importància que té la participació ciutadana per a transformar el model de consum actual en un més equitatiu, just, socialment responsable i sostenible mediambientalment.

A QUI ES DIRIGEIX

1.2.2

Els objectius que persegueix aquest quadern de treball es dirigeixen a tot l'alumnat de Primària, per a edats compreses entre els 6 i els 12 anys.

És un instrument de treball educatiu dissenyat com a eina complementària al quadern pedagògic "El meu món, el meu consum I" dirigit a tota la comunitat educativa, especialment al professorat.

1.2.3 ESTRUCTURA DEL QUADERN DE L'ALUMNAT

Aquest quadern de l'alumnat és un material complementari al qual ja té el professorat. Està preparat perquè us siga més fàcil treballar els 5 temes que anireu coneixent sobre el consum responsable i sostenible.

Aquests temes comencen amb dues unitats generals que es concreten en 3 qüestions específiques. Parlen sobre diferents àmbits de la nostra vida diària en els quals consumim normalment d'una manera insostenible.

Aquesta manera d'organitzar el quadern us servirà per a entendre millor el que podem fer, com a xiquets i xiquetes que som, per a contribuir en la transformació del nostre món d'una manera responsable.

Volem un planeta millor tant per a les persones que vivim en ell com per al medi ambient que ens envolta.

Hola amigues i amics!

Ens acompanyeu?

Veureu que hi ha diferents unitats amb les seues fitxes de treball corresponents:

- **TEMA 1:** **4 fitxes** sobre **els Objectius de Desenvolupament Sostenible.**
- **TEMA 2:** **2 fitxes** sobre **l'Objectiu de Desenvolupament Sostenible 12**, garantir modalitats de producció i consum sostenibles.
- **TEMA 3:** **6 fitxes** sobre **l'Alimentació Sostenible.**
- **TEMA 4:** **4 fitxes** sobre **els Residus que generem i com millorar la situació.**
- **TEMA 5:** **4 fitxes** sobre la **Moda Sostenible.**

Hi ha una fitxa final en la qual ens adonarem de què hem aprés al llarg de tot aquest camí cap a la sostenibilitat. Sabrem si ens queda molt o poc per recórrer en aquest canvi que aconseguirem totes les persones unides.

A més, l'últim punt us facilita un enllaç sobre el projecte que treballem des del Fons Valencià per la Solidaritat per a aconseguir tot els que us proposem en aquest quadern. En ell hi ha altres recursos que us serviran de suport per a realitzar molts exercicis en relació a la sostenibilitat.

Una cosa molt important abans d'iniciar aquesta aventura: és fonamental que investigueu molt, us recolzeu en altres persones (les vostres famílies, veïns i veïnes, amics i amigues...), i sempre, sempre, doneu la vostra opinió. Sense la infància no podem aconseguir aquest repte!

Endavant!

Us sembla emocionant? Esteu preparats i preparades per a aquest repte?

TEMA 1

QUÈ SÓN ELS OBJECTIUS DE DESENVOLUPAMENT SOSTENIBLE?

ACTIVITAT 1: MISSIÓ TERRÍCOLA: ATUREM LA TRISTESA DE LA TERRA

FITXA 1

PRIMERA SESSIÓ

VOLEU SABER QUINS SÓN ELS 17 OBJECTIUS DE DESENVOLUPAMENT SOSTENIBLE?

Al 300 aniversari de Sodeo (la protagonista de la història "El missatge alienígena que va salvar la tristesa terrícola"), el 25 de setembre de 2015, els líders mundials van adoptar un conjunt de 17 objectius globals per a eradicar la pobresa, protegir el planeta i assegurar la prosperitat per a totes les persones d'ací a 2030. Consisteix en un pla d'acció anomenat Agenda 2030 per a les persones, el planeta, la prosperitat, la pau i el treball conjunt.

Per a aconseguir aquestes metes i que la Terra torne a ser feliç, tot el món hem de posar de la nostra part, començant per nosaltres mateix!

Voleu saber quins són aquests 17 Objectius?

FITXA 2

PRIMERA SESSIÓ

PER QUÈ LA TERRA ESTÀ TRISTA? COM PODEM AJUDAR-LA?

Si pensem en grup segur que trobarem més i millors solucions. Així és que... comencem!

Per què penseu que la Terra està trista? Posar exemples de les raons que pot tenir per a justificar el seu estat d'ànim.

Què penseu que feu en el vostre dia a dia perquè la Terra estiga trista?

Per què penseu que hi ha pobresa en el món? I contaminació?

Per què hi ha guerres?

Creieu que les persones podem fer alguna cosa perquè torne a estar contenta? Què feu o faríeu en el vostre dia a dia per a alegrar a la Terra?

D'on creieu que pot vindre el nom del planeta 4R?

Per què penseu que la Terra diu que les alienígenes viuen més temps i estan més felices en 4R?

Què pot fer que a Sodeo li agrade tant viure amb veïns i veïnes de diferents espècies?

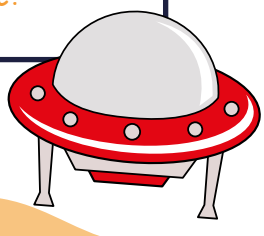
Què us sembla la idea de Sodeo de reunir a representants de totes les persones per a buscar solucions? És una tasca fàcil o difícil?

Quins problemes poden sorgir en aquest treball amb tantes persones que volen coses diferents?

Creieu que poden arribar a bons acords? Com?

Quins són els objectius que proposaríeu per a alegrar a la Terra?

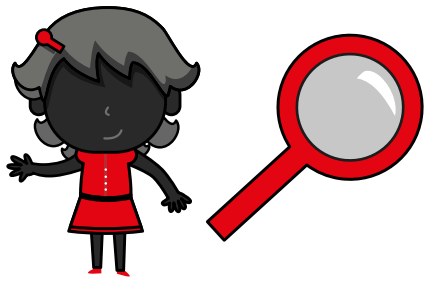
Açò està passant en el nostre món, noteu que s'està fent alguna cosa per a millorar l'estat d'ànim de la Terra? I a la vostra ciutat o poble? I al vostre barri? I a la vostra escola? I a la vostra classe?

DETECTIUS DELS ODS

FITXA 3

PRIMERA SESSIÓ

Ara tenim una missió detectivesca...

Perquè la següent classe siguem experts i expertes en aquest tema, investigarem durant una setmana què són els Objectius de Desenvolupament Sostenible, als quals tothom anomena ODS.

Implicarem també a la nostra familia perquè coneguen aquest acord internacional per a millorar la situació en la Terra.

Ací baix us presentem una guia perquè ens facilite les coses que hem de descobrir:

INVESTIGANT ELS ODS EN FAMÍLIA

CAS D'INVESTIGACIÓ	ELS NOSTRES DESCOBRIMENTS
~ Quins objectius creus que són més importants? Per què?	
~ Quins objectius penses que estan més relacionats amb la infància?	
~ Cerca informació amb la teua família i explica amb les teues pròpies paraules què són les Nacions Unides i per a què serveixen.	
~ Existeix algun Comité de Nacions Unides que treballe pels drets de la infància? Quin/quals? I, què fan?	
~ Tria dos Objectius de Desenvolupament Sostenible i pensa que pots fer en el teu dia a dia per a millorar aquestos dos objectius.	
~ Creus que els xiquets i xiquetes són importants per a millorar els ODS? Per què?	

FITXA 4

SEGONA SESSIÓ

L'ASSEMBLEA ESCOLAR TERRÍCOLA PELS ODS

"Un pas important perquè es puguen disminuir moltes de les preocupacions que té el nostre planeta és començar per veure que podem canviar dels nostres costums diaris en els llocs on vivim. Per tant, com a equip de recerca terrícola que som, anem a veure que podem fer en la nostra escola".

És molt important tenir en compte les opinions de diferents persones que poden tenir una relació amb l'escola i amb el barri/poble on està. D'aquesta manera tothom se sentirà escoltat i sabrà que s'han tingut en compte les seues necessitats per a prendre una decisió comuna. Cada grup arribarà a un acord i farà una proposta per a millorar la situació injusta que ha sigut escollida en l'assemblea.

L'ASSEMBLEA ESCOLAR PELS ODS

NOM DEL GRUP		
PARTICPANTS	MODERADOR/A DEL GRUP	SECRETARI/ÀRIA DEL GRUP
	OBSERVADOR/A DEL GRUP	REPRESENTANT
	COL·LECTIU DE LA COMUNITAT EDUCATIVA QUE REPRESENTEM	
	ODS QUE DEBATEM	
	ÀREA DE L'AGENDA 2030 EN LA QUAL S'INTEGRA L'OBJECTIU	
PROBLEMA PLANTEJAT		
PRIMERA PROPOSTA PER A RESOLDRE EL PROBLEMA	SEGONA PROPOSTA PER A RESOLDRE EL PROBLEMA	
ALTRES IDEES		

ODS 12: GARANTIR MODALITATS DE PRODUCCIÓ I CONSUM SOSTENIBLES

ACTIVITAT 2: **EL CAMÍ TERRÍCOLA DEL CONSUM RESPONSABLE**

FITXA 1

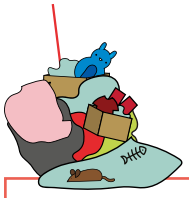
EL RACONET DE LA SAVIESA

PRIMERA SESSIÓ

Sabíeu que...?

Si continuem comprant i consumint al ritme que fem hui dia estem reduint els recursos naturals que té la Terra, a més de provocar que moltes persones ho passen malament?

Per a mantenir el ritme de consum actual d'ací a no res necessitarem quasi l'equivalent a tres planetes, que no tenim!

Segons un article que es va publicar al desembre de 2018, en el periòdic valencià Levante-EMV, a la Comunitat Valenciana produïm al voltant de 448 quilos de residus per persona a l'any.

En l'any 2011, la FAO ja estimava que 1/3 de la producció mundial d'aliments per a consum humà no arriba a cap plat i es perd o es malgasta.

Comparant les dades de l'informe "El cost econòmic del sedentarisme a Europa", elaborat per l'Associació Internacional d'Esport i Cultura en 2015, utilitzar la bicicleta o anar a peu a l'escola podria estalviar 990 milions d'euros en despesa sanitària cada any.

Conforme a l'ONU, la indústria tèxtil és la 2a més contaminant, provoca almenys un 20% de la contaminació de l'aigua.

Per tot açò, i moltes coses més, hem de canviar la nostra modalitat de consum i de producció!

Com podem fer-ho? Recorrerem el camí terrícola del consum responsable...

Com en Secundària es treballaran temes diferents, ací en Primària reflexionarem entre tota la classe sobre 3 temes que afecten a la nostra irresponsabilitat humana a l'hora de consumir. Açò ens ajudarà a trobar més i millors solucions.

COM PODEM FER PER A ACONSEGUIR UNA ALIMENTACIÓ SOSTENIBLE?

És important on compre la meua cistella setmanal? Per què?

Quina diferència hi ha entre comprar aliments de prop o de lluny?

Com puc llençar menys menjar al fem?

Quins són els aliments més sans per al meu cos i per a la Terra?

COM PODRÍEM MILLORAR L'ENORME QUANTITAT DE RESIDUS QUE GENEREM LES PERSONES?

Per què és important reduir els desaprofitaments que generem?

Quines coses podria reutilitzar?

Què significa recuperar els productes?

Quantes coses puc reciclar que normalment tire al fem?

PODRÍEM CONSUMIR MODA DE MANERA SOSTENIBLE?

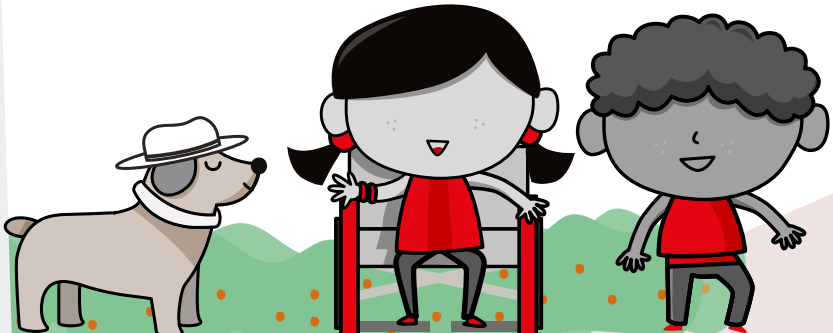
És necessari tindre un armari replet de roba? Per què?

Com puc renovar el meu vestuari sense comprar cada vegada una cosa nova?

Quines conseqüències hi ha si els materials de la roba són de mala qualitat?

Com puc evitar que les persones que fan les meues peces de vestir treballen en condicions desfavorables?

Necessitem moltes idees!

FITXA 2

PRIMERA SESSIÓ

EL CAMÍ TERRÍCOLA DEL CONSUM RESPONSABLE

Ara que hem reflexionat un poc... Continuarem en grups més xicotets.

1. Farem 6 grups, 2 grups per a cada tema.
2. Cada grup pensarà una cosa negativa de la nostra manera de consumir que faça referència al tema que li haja tocat.
3. Tot seguit, cada grup farà una proposta positiva sobre alguna cosa que podríem fer en el nostre dia a dia per a millorar el nostre consum en aquest àmbit.

ALIMENTACIÓ SOSTENIBLE

NOM DEL GRUP:

PARTICIPANTS:

Coses negatives que fem en contra de l'alimentació sostenible	Propostes sostenibles per a millorar el nostre consum alimentari i la situació de les persones que treballen en l'alimentació

RESIDUS

NOM DEL GRUP:

PARTICIPANTS:

Coses negatives que fem relacionades amb els residus que generem	Propostes per a millorar l'enorme quantitat de fem que produïm diàriament

MODA SOSTENIBLE

NOM DEL GRUP:

PARTICIPANTS:

Coses negatives que fem relacionades amb el consum irresponsable de roba	Propostes sostenibles per a millorar la indústria de la moda i de les persones que treballen en ella

TEMA 3

ALIMENTACIÓ SOSTENIBLE

ACTIVITAT 3: TREBALL D'INVESTIGACIÓ: LA NOSTRA LLISTA DE LA COMPRA

Sabíeu que...?

En l'actualitat, aproximadament un 40% dels aliments que es produeixen al món no arriben a consumir-se? El que vol dir que 1/3 dels aliments produïts van directament al fem. Segons l'informe del consum alimentari a Espanya 2018 (que publica el Ministeri d'Agricultura, Pesca i Alimentació anualment), malgastem a l'any més de 1.000 quilos de menjar en cada llar.

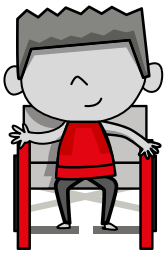

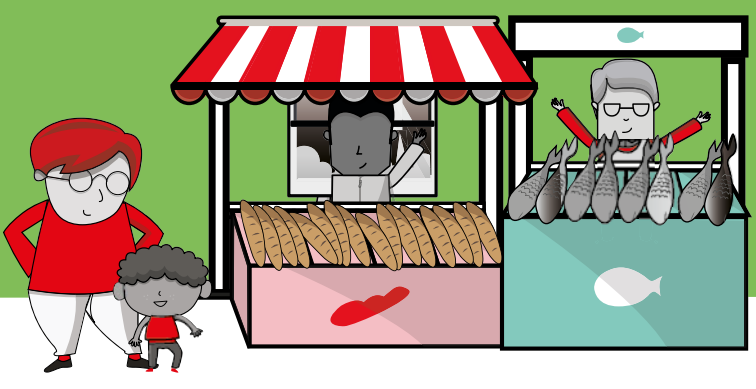
No podem consentir que tanta gent en el món passe fam, que siga explotada pel seu treball en el camp i que alguns aliments siguen perjudicials per a la nostra salut. A més a més, el medi ambient també pateix les conseqüències de la producció de més aliments dels que es consumeixen.

La indústria alimentària té greus conseqüències mediambientals, socials i de salut. Per açò us proposem realitzar una investigació amb ajuda de les vostres famílies.

La infància no vol ser còmplice d'aquesta barbaritat!

FONS VALENCIÀ PER LA SOLIDARITAT

GENERALITAT VALENCIANA
Conselleria de Transparència, Responsabilitat Social, Participació i Cooperació

FITXA 1

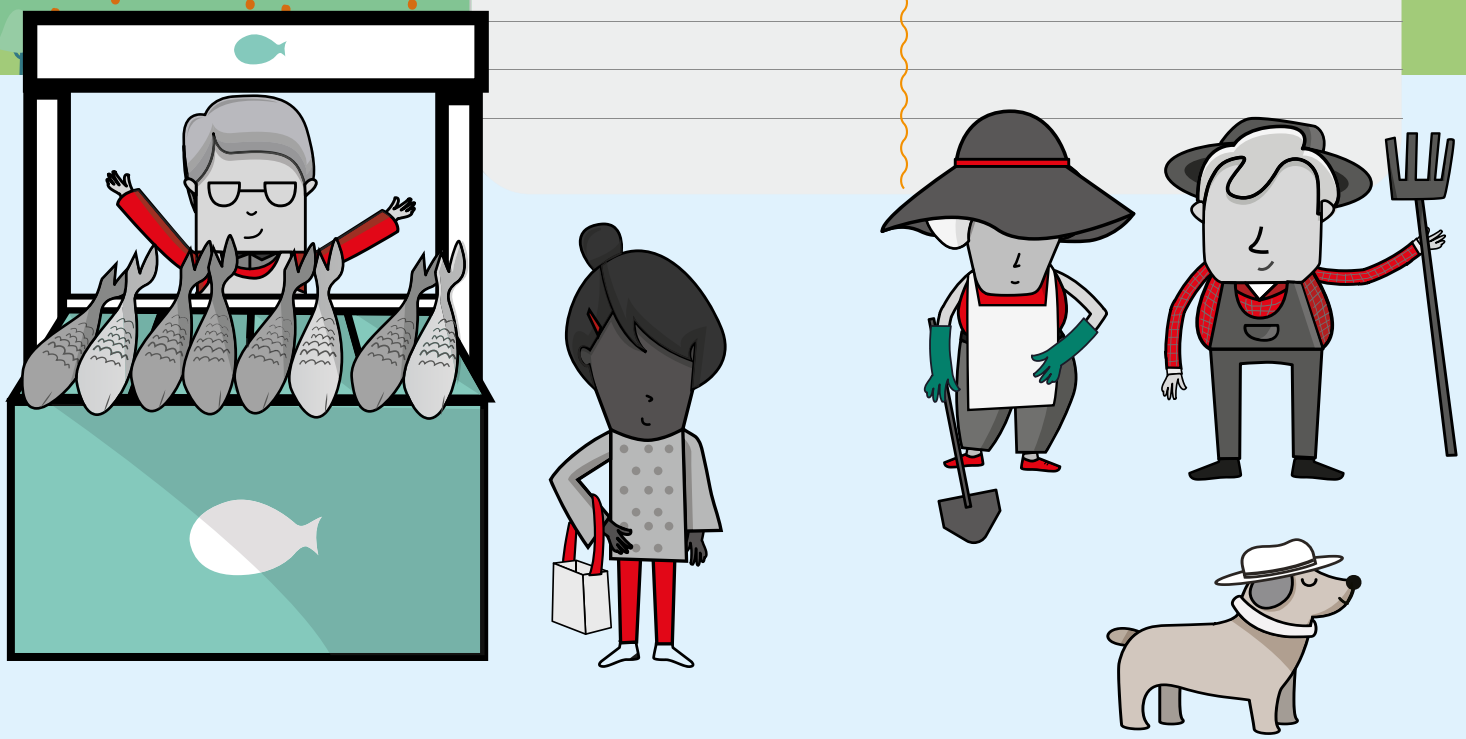
SETMANA 1

LA LLISTA DE LA COMPRA DE LA MEUA FAMÍLIA

Durant aquesta setmana reuneix-te amb la teua família i feu conjuntament la llista de la compra setmanal. Ha d'incloure els productes alimentaris que normalment consumiu a casa. Al costat de cada producte assenyala en quin lloc els compreu: un supermercat, una fruiteria, un forn, un mercat de barri, una carnisseria, una peixateria, un grup de consum, etc.

LA LLISTA DE LA COMPRA DE LA MEUA FAMÍLIA

Productes alimentaris	Lloc on els comprem

Una vegada tinguem la llista preparada, anirem a fer la compra amb la nostra família i investigarem d'on venen els productes que comprem i quants diners ens costen.

Anotarem, almenys, 5 aliments que comprem. Cadascun ha de pertànyer a un grup dels quals us proposem en la següent taula:

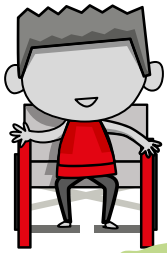
GRUP D'ALIMENTS	PRODUCTE QUE COMPREM	QUANTITAT QUE COMPREM	LLOC DE PROCEDÈNCIA	PREU
Carn				
Fruita o verdura				
Marisc				
Peix				
Cereals				
Llegums				
Altres				

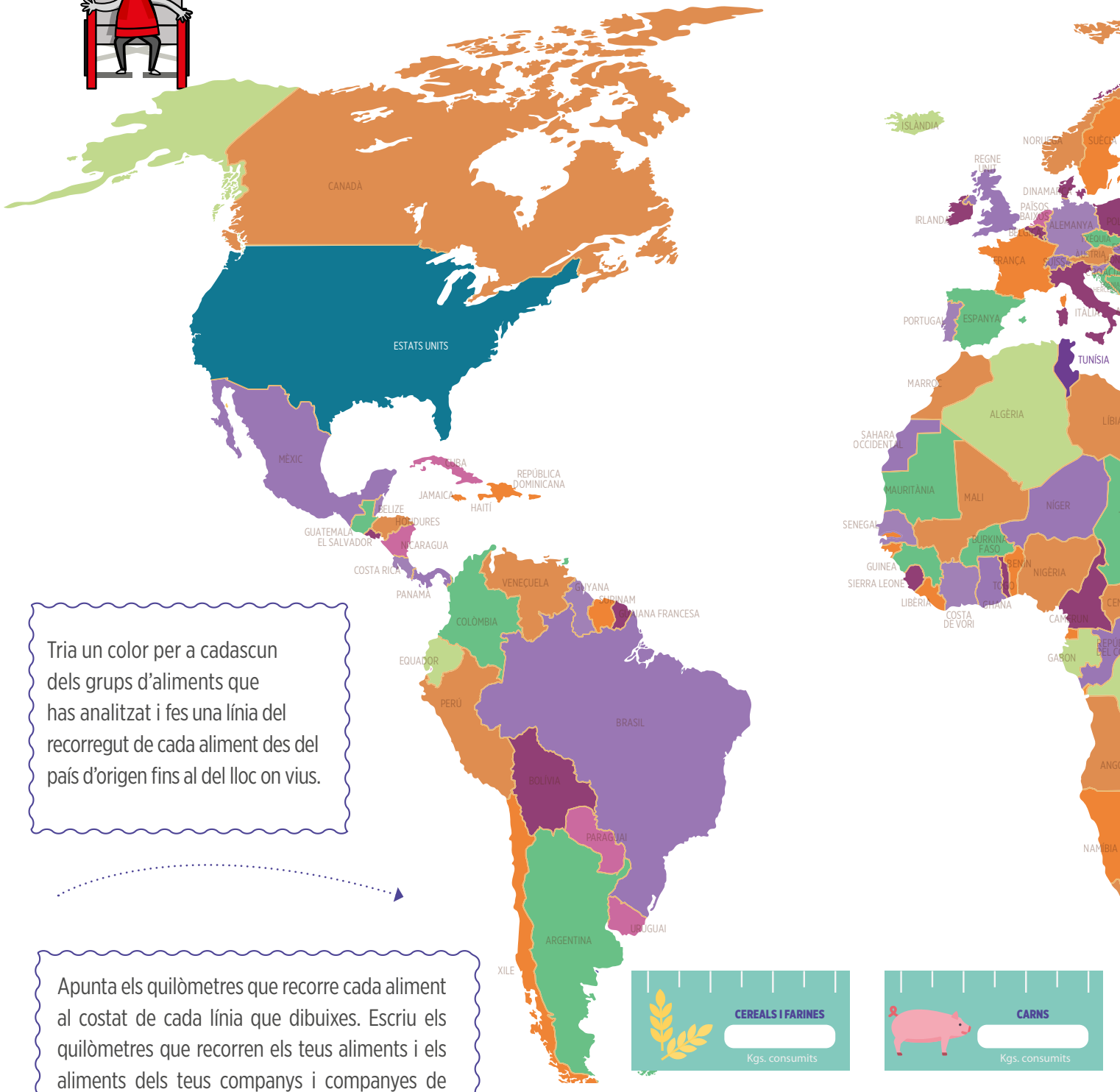
FITXA 2

SETMANA 2

EL VIATGE DELS ALIMENTS I LA SEUA PETJADA ECOLÒGICA

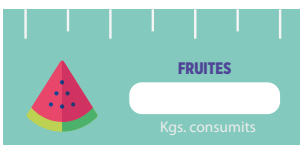
Veus aquest mapa?

Tria un color per a cadascun dels grups d'aliments que has analitzat i fes una línia del recorregut de cada aliment des del país d'origen fins al del lloc on vius.

Apunta els quilòmetres que recorre cada aliment al costat de cada línia que dibuixes. Escriu els quilòmetres que recorren els teus aliments i els aliments dels teus companys i companyes de classe que realitzen un major trajecte.

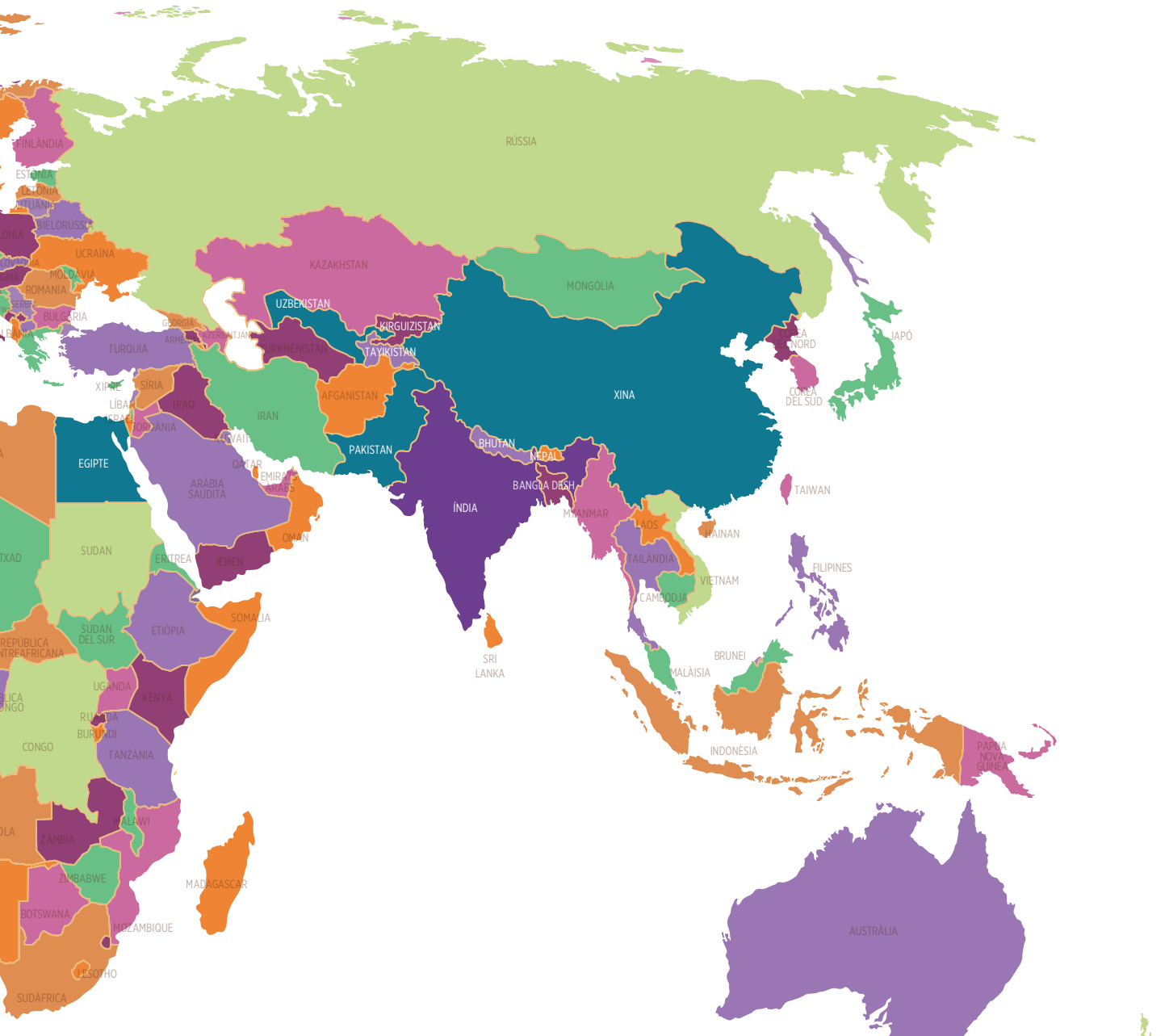

Ara calcularem les emissions que provoquen els aliments de la nostra llista de la compra a través d'aquest enllaç:

http:alimentoskilometricos.org/

Necessitarem el nostre tiquet de la compra i apuntar els quilos de cada producte.
Demana ajuda a la teua família per a fer-ho.

OUS Kgs. consumits

LACTIS Kgs. consumits

PEIXOS Kgs. consumits

ALTRES ALIMENTS Kgs. consumits

VERDURES Kgs. consumits

SUCRE Kgs. consumits

CAFÉ, TE I CACAU Kgs. consumits

VI Kgs. consumits

FITXA 3

SETMANA 2

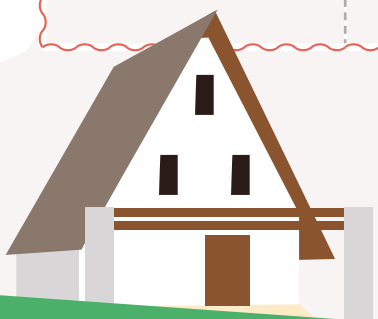
ALIMENTS DE TEMPORADA, DE PROXIMITAT I KM0

Investiguem...

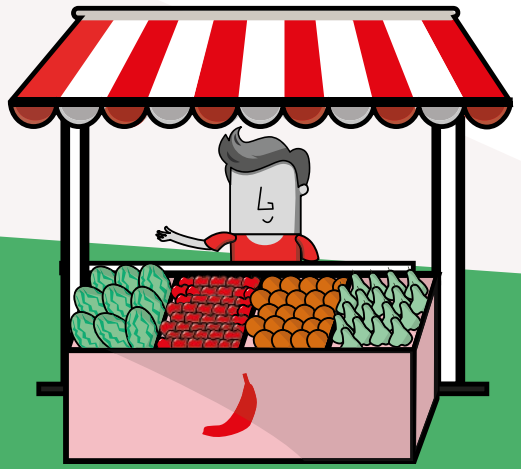

	ALIMENTS DE TEMPORADA	ALIMENTS PERMANENTS	ALIMENTS DE PROXIMITAT I DE QUILÒMETRE ZERO
Què significa?			
Quins són de la nostra llista de la compra?			
Altres exemples			

Ara que hem vist els preus de molts aliments que comprem:

- Penses que les persones que treballen en el camp o són ramaderes guanyen els suficients diners per a viure?
- Quins creus que són les condicions del seu treball?
- Creus que quan comprem ens preocupem dels qui produeixen el menjar per a nosaltres?

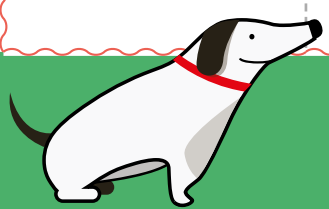
Totes les respostes que donem haurem d'explicar-les bé. Cerquem informació... Si la nostra família ens ajuda aprendrem conjuntament.

Pensem...

La propera setmana farem una investigació més personalitzada a través d'entrevistes així és que ara... anem a aprendre molt abans d'eixir al carrer!

	QUINS SÓN ELS DESAVANTATGES DELS ALIMENTS DE LLARG RECORREGUT O QUILOMÈTRICS?	QUINS SÓN ELS AVANTATGES DELS ALIMENTS DE TEMPORADA I DE PROXIMITAT?
Per a nosaltres		
Per als llauradors/res i els ramaders/eres		
Per al medi ambient		
Per a l'economia local		

FITXA 4

SETMANA 3

INVESTIGANT ALTERNATIVES

Com ja tenim un fum d'informació, volem saber que opina la gent.
Prepararem les entrevistes en classe amb ajuda del mestre o de la mestra.

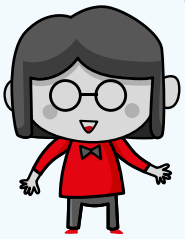
Com ho farem?

Doncs caldrà eixir pel nostre barri per a fer entrevistes, enquestes... El que se'ns ocórrega!

Què volem aconseguir?

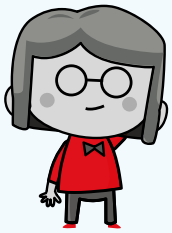
Conèixer alternatives per a consumir els nostres aliments d'una manera més responsable amb el medi ambient, amb les persones productores d'aliments i amb la nostra salut.

Per aquesta raó dissenyarem unes entrevistes senzilles amb preguntes que se centren en els següents temes:

- Quins són els productes locals i de temporada que es venen?
- Quins són els avantatges de comprar en un mercat local en lloc d'en un supermercat?
- Quins són els avantatges dels productes ecològics en relació als quals no ho són?
- Coneixeu alternatives de consumir d'una manera sostenible, responsable i saludable?

A qui podem fer aquestes preguntes?

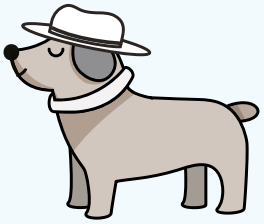

A persones que treballen en el mercat, en peixateries, fruiteries, carnisseries, forns, botigues a granel, etc. També si coneixem a agricultores i agricultors, o grups de consum, millor que millor!

I... no ens oblidem d'entrevistar els nostres veïns i veïnes, poden ajudar-nos molt!

Ací et deixem el teu espai perquè dissenyes la teua entrevista d'investigació.

Ànim i moltíssima sort en la teua recerca!

TEMA:

NOM:

EDAT:

PREGUNTES I RESPOSTES

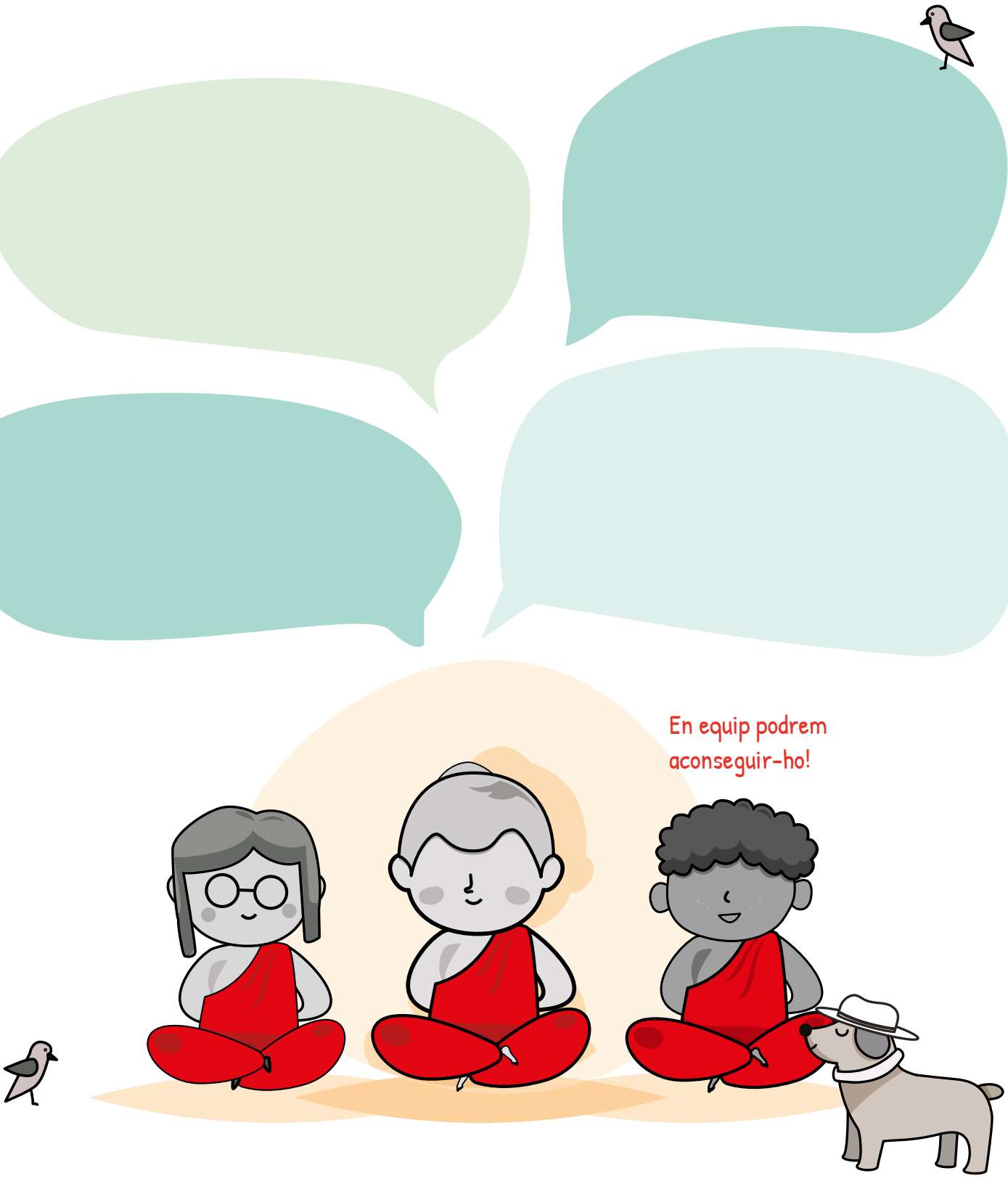

FITXA 5

SETMANA 3

CONCLUSIONS

De tot el que hem aprés durant aquest tema, realitzarem una activitat de reflexió.
Segur que ja tenim les nostres pròpies idees sobre l'alimentació sostenible i saludable.
Haurem d'escriure les nostres conclusions per a després compartir-les en classe amb els nostres companys i companyes.

ACTIVITAT DE TANCAMENT:

EL DIARI DE L'ALIMENTACIÓ SOSTENIBLE

FITXA 6

Perquè tota l'escola estiga igual de conscienciada que nosaltres, farem un treball periodístic.

Difondrem el que hem aprés centrant-nos en els residus orgànics, és a dir, el menjar que no ens serveix i llencem al fem. Però, com podem reduir aquest fem? I, podem utilitzar-lo per a alguna cosa útil?

Entre tota la classe organitzarem l'estructura del periòdic, li posarem un títol i distribuirem el treball de cada persona.

Farem debats i entrevistes, cercarem informació, posarem en comú el que més ens interesse difondre, farem dibuixos i publicitat del nostre treball.

Al final, presentarem el resultat a la resta del centre educatiu per si algú es vol unir en aquesta labor d'aconseguir una alimentació sostenible, responsable i saludable.

RESIDUS

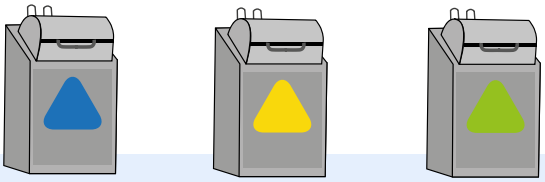
ACTIVITAT 4: LA MEUA ESCOLA I LES 4R

Després de conèixer la història de l'escola "Basurilla" del poble "L'hortaconta", sabreu que si continuem tirant tant de fem sense canviar els nostres costums, les persones viurem envoltades de residus! A més, no volem viure en un món totalment contaminat! Veritat?

Per açò... Sí, ens sumarem a la campanya **LA MEUA ESCOLA I LES 4R.**

Per a fer-ho bé, entendrem que no sols existeixen 4R i, per a posar-la en marxa, necessitem saber els tipus de residus que hi ha per a posar-la en marxa, necessitem saber els tipus de residus que hi ha per a poder evitar que generem muntanyes i muntanyes d'ells.

T'apuntes al repte?

FITXA 1 LES R QUE TRANSFORMEN EL MÓN

INTRODUCCIÓ

Des que va aparèixer el moviment ecologista de les 3R sembla que ens hem oblidat que hi ha moltes més i que, si sabem el que signifiquen podem posar-les en pràctica a la nostra casa, en el nostre barri i, com a repte, ho durem a terme a la nostra escola!

La gran utilitat d'aquestes R és que gràcies a elles podem transformar el món en que vivim.

Us imagineu un planeta amb menys residus i més estalvi de recursos de la Terra com l'aigua i l'energia?

Ànim, ara les coneixerem, encara que... Cal saber que significa cadascuna!

Uneix amb fletxes la descripció adequada amb la R que correspon.

A més a més, si se t'ocorre alguna altra R que puga ajudar-nos et deixem un espai perquè l'escrigues.

Quantes més idees, millor!

REPENSAR

Dissenyar o fabricar productes tenint en compte les conseqüències mediambientals.

RECICLAR

La generació de residus vol dir que hem d'evitar la producció de fem consumint més sàviament. És a dir, eludir la compra de productes que realment no són necessaris i que es componen d'elements que en poc temps seran fem. També reduir el consum d'energia per a disminuir l'impacte en el medi ambient.

REUTILITZAR

RECUPERAR

Vol dir utilitzar un material o objecte en forma similar al seu ús original o usar la seua matèria primera per a fabricar un altre. Cal fer una selecció dels residus que generem, els quals després són tractats en plantes especialitzades creant productes per als mateixos o altres usos de igual, major o menor qualitat.

És tractar de donar un segon ús als productes que ja no serveixen per a la tasca per a la qual es van adquirir o bé reparar-los perquè puguen continuar complint amb la seua funció. Traure el màxim profit a les coses que tenim abans de tirar-les.

REBUTJAR

REDISSENYAR

Significa extraure energia o materials a partir dels residus. Es relaciona amb els processos industrials on es recuperen materials o elements que serviran com a matèria primera.

Els productes que no siguen respectuosos amb les persones i la naturalesa.

Canviar la nostra manera de consumir prioritzant el medi ambient davant cada opció de compra o de despesa.

REDUIR

FITXA 2

ELS RESIDUS SÒLIDS

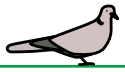
INTRODUCCIÓ

Si entenem que els residus són fem inservible, els residus sòlids urbans que llencem als contenidors són objectes, substàncies o elements sòlids que sobren després de realitzar activitats pròpies de les nostres ciutats i pobles.

En la història "La meua escola i les 4R" ens conten que entre totes les persones del món generem **1.300 tones a l'any.**

No creieu que són massa?

FEM UN DEBAT EN CLASSE I DESPRÉS UNA INVESTIGACIÓ per fer tot el que estiga a les nostres mans per a parar aquesta bogeria. No volem viure entre muntanyes de fem!

Penseu que tot el que acaba en aquests contenidors és realment inservible o podem evitar que acaben allí moltes de les coses?

SABEM QUINS TIPUS DE RESIDUS SÒLIDS EXISTEIXEN? CERQUEM INFORMACIÓ I ELS CLASSIFICAREM!

D'aquesta manera, segur que posarem el nostre granet de sorra per a no acabar amb tots els recursos del planeta i, quan no hi haja més remei que tirar residus, caldrà saber on pot ser millor i més sostenible que acaben.

NO PERILLOSOS

-
-
-
-
-
-
-
-

PERILLOSOS

-
-
-
-
-
-
-
-

Alguna vegada heu pensat quines conseqüències té per al nostre planeta la contaminació per culpa del nostre fem?

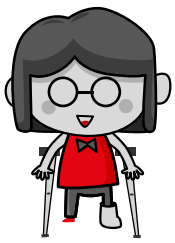

Ara et direm algunes:

- Riscos per a la salut, de les persones i dels animals.
- Efectes perjudicials per al medi ambient.
- Contaminació de l'aigua, el sòl i l'aire.

Escriu alguns exemples de cada conseqüència negativa. Si se t'ocorre alguna conseqüència més pots escriure-la en aquest espai.

I... UNA ALTRA COSA! Per què no fas un dibuix o, si prefereixes un esquema, amb els passos que podríem donar per a millorar aquesta situació?

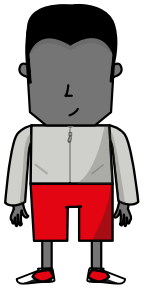
Quan l'hages acabat podem compartir-lo amb totes les persones de la classe. Totes les propostes són bones!!

FITXA 3

CANÇÓ "¡QUIERO VIVIR MEJOR!"

INTRODUCCIÓ

Per tal d'animar la campanya i que la gent s'identifique amb aquest treball de conscienciació, us proposem aquesta cançó d'Alejandro Ventura, cantada per Daniela Soto:

Ens l'aprenem?

https://www.youtube.com/watch?v=mY--D25Lmbv8

No ensucien los lugares, no contamines
Así no habrá que limpiar.
Desaparezca el humo, aprende a reciclar
Siembra una planta, no talen árboles
Quiero respirar en mi ciudad.

No tires más papeles, hay un lugar
Donde la basura hay que botar
No ensucies más los mares, no contamines
Siembra una planta, no talen árboles
Quiero respirar en mi ciudad.

Este mundo es nuestro hogar
Está enfermo y hay que sanarlo.

¡Quiero vivir mejor!
Con aire puro y agua limpia
Cuidando nuestro mar
¡Quiero vivir mejor!
Ayúdanos a mantener
Limpio nuestro hogar.

No tires más papeles, hay un lugar
Donde la basura hay que botar
Desaparezca el humo, aprende a reciclar
Siembra una planta, no talen árboles
Quiero respirar en mi ciudad.

Este mundo es nuestro hogar
Está enfermo y hay que sanarlo.

¡Quiero vivir mejor!
Con aire puro y agua limpia
Cuidando nuestro mar
¡Quiero vivir mejor!
Ayúdanos a mantener
limpio nuestro hogar.

¡Quiero vivir mejor!
con aire puro y agua limpia
cuidando nuestro mar.

¡Quiero vivir mejor!
Porque nuestro planeta es
El mundo y nuestro hogar.

¡Quiero vivir mejor!

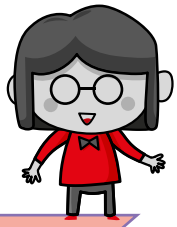
DIFONGUEM EL CANVI A LA NOSTRA ESCOLA

LA MEUA ESCOLA I LES 4R
"Propostes per a una escola sense residus"

FITXA 4

Per a començar a preparar la campanya LA MEUA ESCOLA I LES 4R seguirem diferents fases.

Quant més la preparem, el nostre missatge arribarà a més gent i el nostre planeta ens ho agrairà.

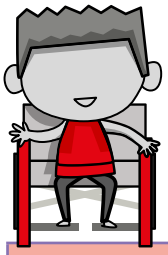

Iniciem el treball!

FASE 1: EL TORN DE LA INVESTIGACIÓ

En classe ens han explicat que hem d'investigar com si de vertaders i vertaderes periodistes es tractara.

Per a recollir la màxima informació possible ens organitzarem en 6 grups i cadascun d'ells farà entrevistes a diferents persones de l'escola.

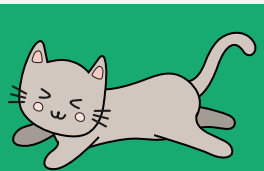
Com ens hem planificat?

NOMBRE D'INTEGRANTS DEL GRUP	
Nom del grup	
	Funcions de cada persona del grup
Nom persona 1:	
Nom persona 2:	
Nom persona 3:	
Nom persona 4:	
Nom persona 5:	

A continuació us hem preparat una plantilla per a facilitar-vos el treball periodístic.

Us proposem algunes preguntes, però podeu fer unes altres que se us ocórreguen, que estiguen relacionades amb el medi ambient i els residus a la vostra escola.

PERSONES INTEGRANTS DEL GRUP						
NOM DEL GRUP						
LLOC DE L'ESCOLA ON TREBALLEN LES PERSONES ENTREVISTADES						
PREGUNTES DE L'ENTREVISTA	Respostes de les diferents persones entrevistades					
	Persona 1	Persona 2	Persona 3	Persona 4	Persona 5	Persona 6
Saps quants residus generem a l'escola?						
Et preocupa aquest tema? Per què?						
Quins tipus de residus produïm a l'escola?						
Coneixes la quantitat de fem que llencem en una setmana?						
Existeix alguna proposta a l'escola per a la protecció del medi ambient?						
Quines eines tenim per a evitar una generació tan gran de residus?						
Com podríem generar menys?						

En classe farem un treball per a informar del que hem descobert a la resta de la comunitat educativa.

Ara... Què fem amb tota aquesta informació?

Necessitarem molta ajuda per a canviar el que no ens agrade!

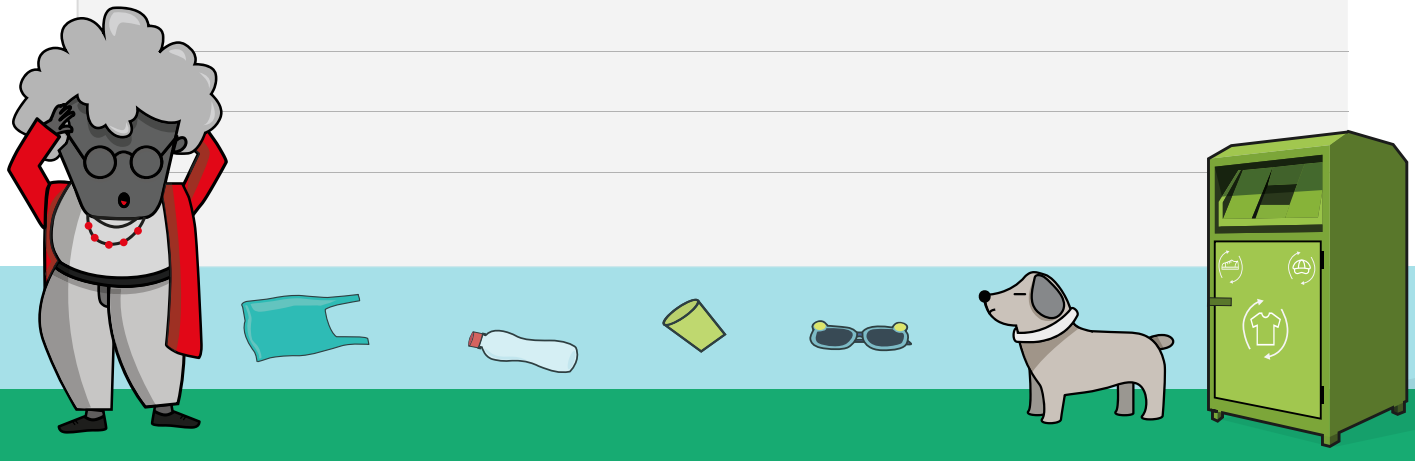

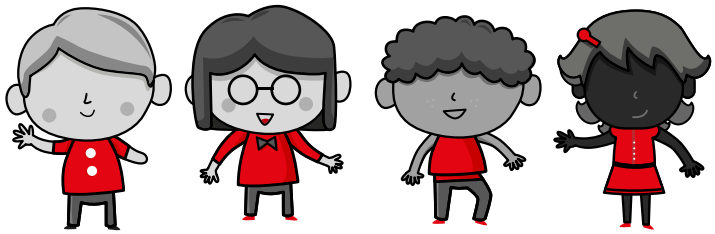
FASE 2: LA CLASSE PROPOSSA

Durant aquest tema hem pensat en les conseqüències per al planeta si no posem en marxa les **CÈLEBRES R,** ja que és una manera de protegir-nos de la contaminació que produïm amb el fem.

Per què no pensem ara en les conseqüències que pot tindre a la nostra escola no utilitzar l'estratègia de les R?

Què podem fer per a millorar aquesta situació?

Com no ens agrada gens quedar-nos sense fer res, la nostra classe prendrà la iniciativa a partir de dues accions que durem a terme a l'escola.

Fem propostes, pensant que siguen fàcils de realitzar i que tinguen impacte en el nostre centre educatiu i les posarem en la caixa de les idees!

Triarem una d'elles entre tota la classe.

Avaluarem també els suggeriments que ens done el mestre o la mestra i en triarem un també.

Una vegada escollides quines són les dues propostes que posarem en marxa, PLANIFIQUEM com desenvolupar-les:

Quins passos hem de seguir?

Què ha de realitzar cada grup?

Quins materials haurem d'utilitzar?

Quantes classes necessitarem?

Què farà cada persona del grup?

Necessitarem ajuda d'altres persones?

Quins grups de treball faran falta?

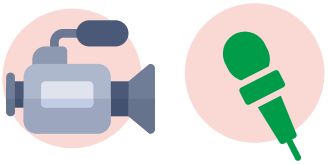

FASE 3: ENS POSEM EN MARXA?

En aquesta fase, descriurem els passos que anem donant per a posar en marxa les activitats que hem proposat a l'inici de la campanya.

Farem un diari en el qual explicarem cada activitat, incloent les dificultats i facilitats que hem trobat per a dur-les a terme.

Del que no podem oblidar-nos és de documentar tot el procés de la manera que s'haja decidit entre tota la classe (enregistraments de veu o de vídeo, entrevistes, etc.).

PASSOS:

FASE 4: LA PROPAGACIÓ DEL MISSATGE SALUDABLE

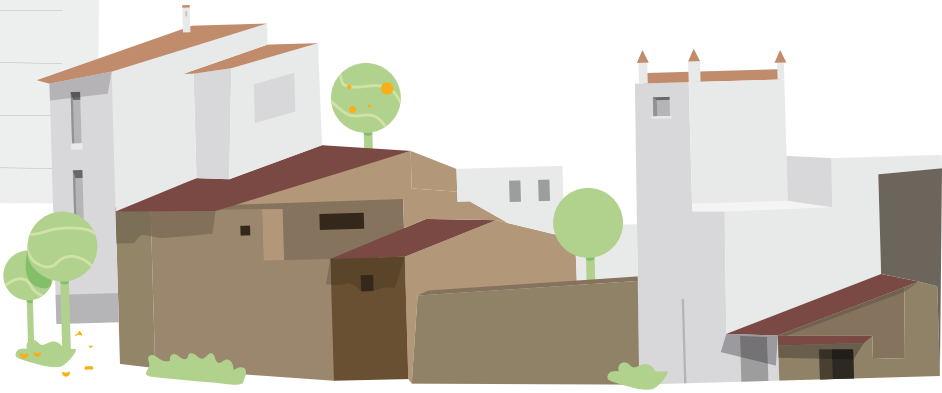
No creieu que tot el treball que hem desenvolupat l'ha de conéixer la resta de persones de l'escola, fins i tot del nostre barri, poble o ciutat?

Anem, fem un pla perquè aquesta campanya es difonga el màxim possible.

Què se us ocorre que puga ser cridaner per a la gent?

TEMA 5

MODA SOSTENIBLE

ACTIVITAT 4: "EL VIATGE DE VAQUERÍN SINFÍN" I LA NOSTRA PROPOSTA CREATIVA

CONEIXEU A VAQUERÍN SINFÍN?

FITXA 1

PRIMERA SESSIÓ

Hola amics i amigues! Em dic Vaquerín Sinfín.

Tinc 4 anys, com veieu sóc ja un vaquer molt fadrí, encara que fa dos dies com qui diu era un xicotet cotó.

Us contaré la meua història encara que, abans, m'agradaria que investigàreu una miqueta sobre la indústria de la moda i tot el que han de passar tant les persones com el medi ambient perquè pugueu comprar roba a les botigues.

Sabíeu que la indústria de la moda és la segona més contaminant després de la petrolífera?

Sabíeu que el 80% de persones que treballen en aquesta indústria són dones?

Sabíeu que milions de persones que fabriquen la nostra roba treballen en condicions tan dolentes que afecten la seua salut, els seus salaris, la seua família i no tenen opció de reclamar els seus drets?

Abans de llegir el que ens diu Vaquerín, ens agradaria que féreu un treball de recerca informativa sobre els impactes que té l'elaboració de la roba dins de la nostra societat de consum.

Una vegada esbrinem més sobre les conseqüències de la indústria tèxtil, llegirem "Vaquerín Sinfín i el seu viatge pel món".

FONS VALENCIÀ PER LA SOLIDARITAT

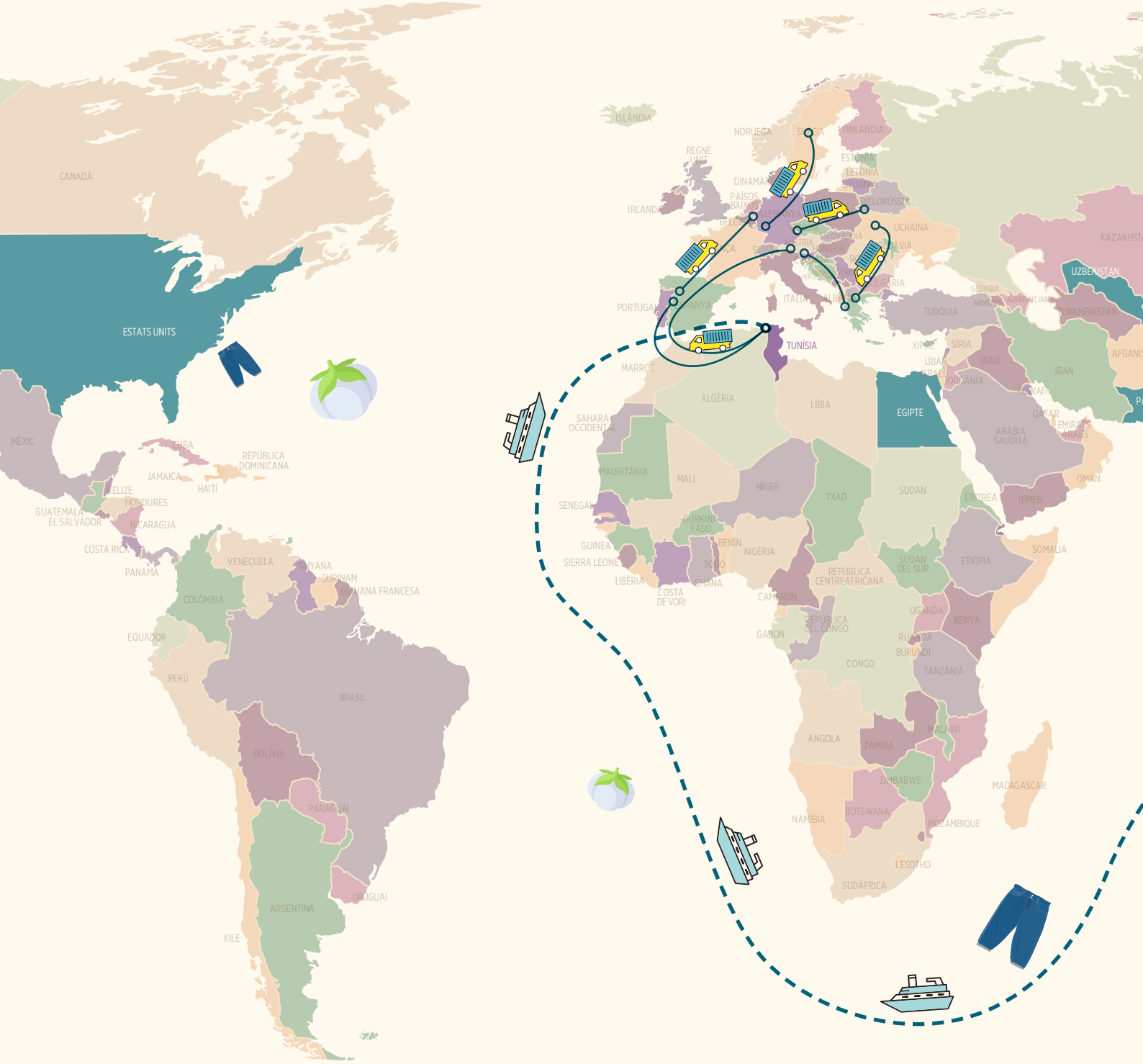
GENERALITAT VALENCIANA
Conselleria de Transparència, Responsabilitat Social, Participació i Cooperació

FITXA 2

PRIMERA SESSIÓ

EL VIATGE DE VAQUERÍN SINFÍN

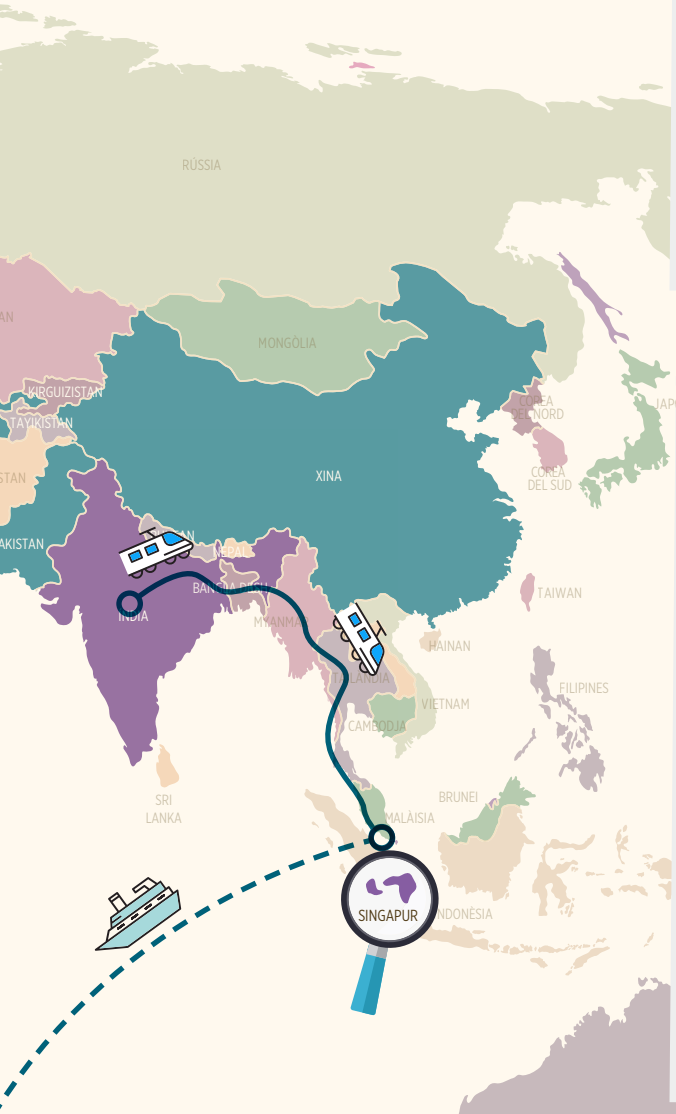

Després de tot aquest viatge d'investigació i el que ens ha relatat Vaquerín...

Podeu explicar-nos com és el procés de fabricació de la roba i quines conseqüències té tant a nivell mediambiental com per a moltes de les persones que treballen elaborant-la?

PROCÉS DE FABRICACIÓ

CONSEQÜÈNCIES

Mediambientals	Socials

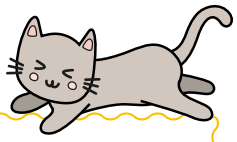

FITXA 3 UNA BONA OPCIÓ: LA MODA SOSTENIBLE

SEGONA SESSIÓ

Què fem amb la roba una vegada que se'ns queda xicoteta, que ja no ens agrada o que es queda una miqueta vella?

Penseu que podríem fer per a reduir o eliminar les conseqüències negatives de les quals hem parlat en les altres classes.

Ara, pensarem quines opcions tenim per a ser consumidors i consumidores responsables de roba. El passaport de ciutadà i ciutadana per la sostenibilitat pot ajudar-nos amb les idees.

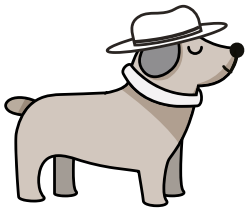

www.insostenible.org → RECURSOS

Totes les persones unides ho aconseguirem!

A continuació toca... EL JOC DE L'INTERCANVI!

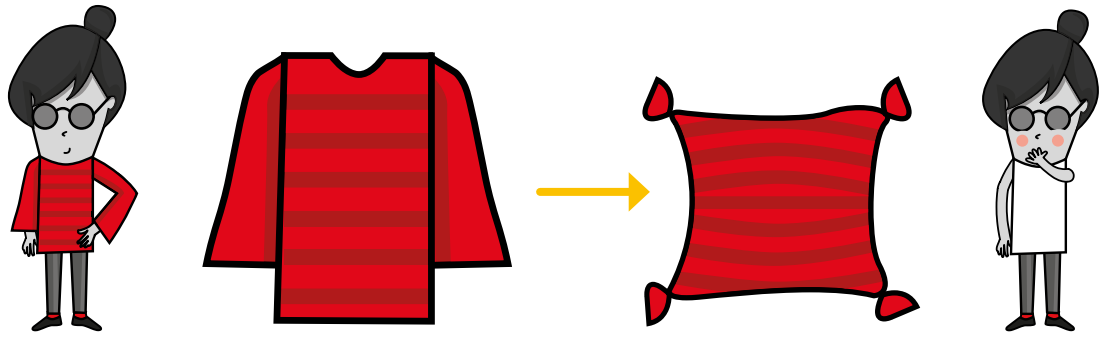
Has portat la teua peça de roba per a intercanviar?

LA TRANSFORMACIÓ DE LES SAMARRETES

FITXA 4

TERCERA SESSIÓ

La nostra samarreta vella pot convertir-se en un coixí, és molt fàcil de fer!

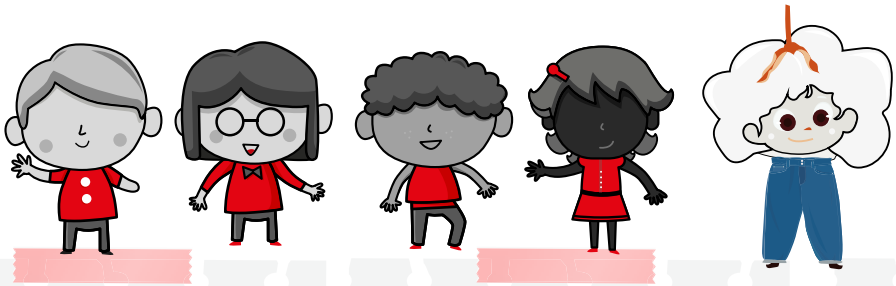

Amb els tallers que hem fet de moda sostenible hem aprés un fum de coses sobre la moda sostenible, veritat?

Triant quan és necessari comprar roba sense malgastar, mirant les etiquetes per a saber els materials que s'han utilitzat, on s'han elaborat les peces que ens agraden, donant major vida a les peces de roba i moltes més coses ajuden a evitar les conseqüències negatives per al nostre planeta.

Ensenyarem a la resta de l'escola que significa la moda ràpida, què és el **upcycling** i el **downcycling**, donarem algunes pistes sobre marques de roba que respecten el medi ambient...

ENCARA TENIM MOLTA FEINA PER DAVANT!

UPCYCLING

DOWNCYCLING

FAST FASHION

LES NOSTRES CONCLUSIONS

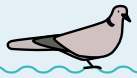
LLAVORS... PODEM FER ALGUNA COSA PER LA SOSTENIBILITAT?

Arribats a aquest punt, entenem que en el vostre grup no teniu cap problema a respondre a les preguntes del PÒSTER DEL CONSUM RESPONSABLE que hem treballat en el Tema 2.

Per això hem decidit que és una classe preparada per a jugar al CONCURS "SOSTENIBILITAT ÉS EL NOSTRE LEMA!".

L'objectiu del joc és aconseguir el títol de "ciutadà o ciutadana per la sostenibilitat".

El primer pas és organitzar-se en **6 grups** i així poder ajudar-nos per a aconseguir la meta final.

Us farem **18 preguntes,** totes relacionades amb els temes que hem treballat en aquest quadern. Cada pregunta té un valor de **2 punts. El valor màxim de punts que podem aconseguir és 36.**

És un concurs oral, per tant, no heu d'escriure les respostes.

A continuació estan les preguntes que se us consultaran i, posteriorment, els resultats als quals podeu arribar.

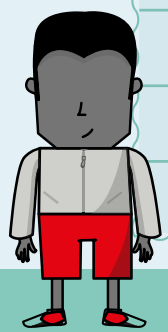
Molta energia positiva i gràcies per formar part d'aquest objectiu tan important per a la Terra!

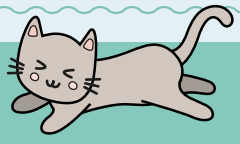

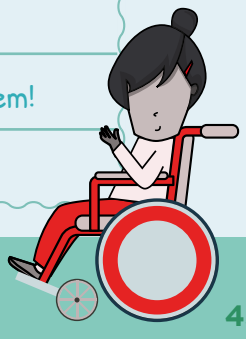
	PREGUNTES	PUNTS
TEMA 1	1. Què són els ODS?	
	2. Quants ODS hi ha?	
	3. Per a què serveixen?	
	4. Qui va arribar a aquest acord internacional?	
	5. Quan es va acordar l'Agenda 2030?	
TEMA 2	6. Recordeu quin és l'ODS 12?	
	7. Per què penseu que és necessari?	
	8. Podríeu donar 6 idees per a aconseguir-lo?	
TEMA 3	9. Sabeu el que significa la petjada ecològica?	
	10. Com podem disminuir-la quan comprem aliments?	
	11. Quin tipus d'alimentació és més sostenible?	
TEMA 4	12. Podeu recordar les cèlebres R?	
	13. Per què és important posar-les en pràctica?	
	14. Com podem reduir la contaminació produïda pel fem?	
TEMA 5	15. Què és la moda sostenible?	
	16. Quines idees teniu per a dur-la a terme?	
	17. En què us fixareu quan necessiteu comprar roba?	
GENERAL	18. Quins altres costums diaris podríem realitzar per la sostenibilitat?	
	Punts totals	

Punts resultants	Nivell
De l'1 al 6	Fins i tot necessites conscienciar-te de la importància de la sostenibilitat. A per totes!
Del 7 al 12	Saps el que és ser sostenible però has de posar-ho una mica més en pràctica. No decaigues!
Del 13 al 18	Vas pel bon camí encara que ens queda la meitat del recorregut. Ànim!
Del 19 al 24	Tenim molt avançat en el nostre trajecte cap a la sostenibilitat. Seguim!
Del 25 al 30	Amb el teu coneixement i costums podem millorar el planeta. Ho aconseguirem!
Del 31 al 36	Eres un exemple de ciutadà o ciutadana per la sostenibilitat. Enhorabona!

FONS VALENCIÀ
PER LA SOLIDARITAT

GENERALITAT
VALENCIANA
Conselleria de Transparència,
Responsabilitat Social,
Participació i Cooperació

INSOSTENIBLE

CAMÍ CAP A LA SOSTENIBILITAT

www.insostenible.org